

ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ-ಬದುಕಿನ ದರ್ಶನಗಳು

ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಎ.ವೈ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ ಕಾದಂಬರಿ ನಾಟಕ ಪ್ರೇರಣೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಕಾರ್ಯವೂ ಇನ್ನುವಾದದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವೂ ಹಾಳ್ಳಿಮಾತ್ಯರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಇವರೆಗೂ ತ್ವಿಪದಿ ಕಂದ ಮುಂತಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೂ ಆದರೆ ಮುಂದುವರೆದು ನಾನೆಂಬ ಭಾವಗಿಂತ ದ್ವಿಪದಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆಧುನಿಕೋಂತು ಕಾಲಘಟ್ಟ ನಷ್ಟ ನವೋತ್ತರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಆಯಾಮ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಧೀಮೌಗಿಳಿಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಯಶ್ವಗಳು ಇಲ್ಲ ನಡೆದವು. ಲಡ್ಡವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಜನರ ನೋವಿಗೆ ಮಿಡಿವ ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರ ಎಂಬ ಫೋಂಷನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಬಂಡಾಯ ಮತ್ತು ದಲಾತ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಶೋಂಷನೆ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ವಿರುದ್ಧ ದನಿ ಎತ್ತಿತು.

ಇಲ್ಲಿಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಹಾನ್ ಜಿಂತಕರ್

ಜಿಂತನೆಗಳು ಜಿಂವನ ದರ್ಶನಗಳು ಪ್ರೀರಣೆಯಾಗಿ ಒದಗಿಬಂದಿತು. ಬುದ್ಧ ಬನವ ಅಂಬೆಂಡ್ರರ ಜಿಂವನ ತತ್ತ್ವಜಿಂತನೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಾರ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಾದವೂ ಇವು ವರ್ತಮಾನದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗೂ ಸ್ವಂದಿನ ತೊಡಗಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೂ ಮನಸ್ಸಿನಾಳೆ ನೋವು ಸಂಕಟ ಅತಾಶೆ ತೊಳೆಲಾಟ ಇವೆಲ್ಲವೂಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವೂ ನಿದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮಹಾನ್ ಮರುಷರ ಜಿಂವನದರ್ಶನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇಲ್ಲ ಈ ಲೀಂವನದಲ್ಲಿ ಜೆಚೆನುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಾಢ್ಯಂತ ನೋಡಹೊರಣರೆ ಮಾನವನ ಬದುಕು ಅಂಥಕಾರ ಹೊಡ್ಡಿ ಹಿಂಸೆ ಮುಂತಾದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಜಹೊಂದಂತಹದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮಹಾನ್ ಮರುಷರ ಜಿಂವನ ಜಿಂತನೆಗಳು ಬೇಳಕನ್ನು ಕೂಡ ಜೆಲ್ಲವೆ.

ಜಿನನ್ ಬುದ್ಧ ಬನವಣ್ಣ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮುಂತಾದವರು ಎಂದೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಬದುಕಿದಂತಹ ಬದಕು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಒಂದು ದೇಶ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜನರ ಜಿಂವನ ಹದ್ದತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವೆಲ್ಲವೂಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಶೈಂಟಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಂವನದರ್ಶನಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆ ಕರುಣೆ ಪ್ರೀತಿ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಬುದ್ಧ ಅವನ ಬದುಕು ತತ್ತ್ವ ಆದರ್ಶಗಳು ಮಾನವಲೀಕರಕ್ಕೆ ತೀರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯಗಳೆ ಇದಕ್ಕೆ ನೇರ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡರು ಅವನ ಕುರಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಜಿಂವಂತ ಗೊಂಡಿದೆ ಇದು ಕಾರ್ಯ ನಾಟಕ ಕಂಡೆ ಕಾದಂಬರಿ

ಬಂಡಕಾವ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸತೆಯಾಗು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಶಾಖಣೀಯವಾದದ್ದು. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿದೆ.

ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಜೀವನದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಈ ಮೇಲನಂತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಜಿಂಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾವ್ಯವೂ ಬಹಳ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಕುರಿತಾದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜ.ಪಿ ರಾಜರತ್ನಂ ರವರ ವೈಶಾವಿ ಶುಲ್ಕ ಪೂರ್ವಿಕರು ಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದೆರಿಂತಿ ದ.ರಾ ಬೇಂದ್ರ ಹು.ತಿ.ನ ಕುವೆಂಪು ಡಾ.ಎಚ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಯನ್ ಟಿ.ಯಲ್ಲಪ್ಪ. ಮುಂತಾದವರ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕನೆ ಬುದ್ಧನ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಬಗೆ, ನೋಡುವ ಕೆಮು ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಗಟ್ಟಿತನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಂದು ಅರಿಯಬಹುದು. ಬದುಕಿನ ಗತಿಯನ್ನೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ನೋಡು ರೀತಿ ಬೇಂದ್ರ ಕವಿಯ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಜಗವೆಲ್ಲ ಮಲಗಿರಲು ಇವನೊಬ್ಬನೆದ್ದ
ಮಡದಿ ಮಗು ಮನೆ ಮಾರು ರಾಜ್ಯ ಗೀಜ್ಯ
ಹೊತ್ತಿರುವ ಉರಿಯಲ ಆಯಿತಾಜ್ಯ
ಹಿಂದೆ ಜಿದ್ದವು ಎಲ್ಲೋ ಕುದುರೆ ಕಾಲಾಳು
ಜಿಜ್ಞಿ ಉದುರಿತು ಎಲ್ಲೋ ಮನದಭಾಳು
ಹೊರಟ ಹೊರಟೇ ಹೊರಟ ಹೊರಟನೆತ್ತೋ
ಸಾಹಸಿಯ ಗೊತ್ತುಗುರಿ ಅವಗು ಗೊತ್ತೋ

ಬುದ್ಧನ ಬೇಂದ್ರ ಯವರ ಕವಿತೆ ಗಂಗಾವತರಣ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ಬದುಕನ್ನೇ ತೋರೆದು ಎಲ್ಲ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ತೋರೆದ ಬುದ್ಧ ಮನೆ ಮಗು ರಾಜ್ಯ ಹೆಂಡತಿ ಇವೆಲ್ಲ ಜಾಲಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಜವಾದ ಬದುಕಿಗೆ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮಡಿ ಬಾಳಮುಖ್ಯ ಎಂಬುನ್ನು ಹುಡುಕ ಹೊರಟದ್ದಾನೆ ಬುದ್ಧನ ಸರಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಿತ್ತಿಸಿಲಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧ ಇಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೆವಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಆತ ಮಾನವ ಸಂಪರ್ಕನೆಗಳನ್ನು ಸಾರಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೆ ಸರಿ ಎಂಬುದು ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅವನು ತೋರೆದ ರಾತ್ರಿ ಜಗದ ಪರಿವರ್ತನನೆಯೆ ಆಗಿತ್ತು ಅದೊಂದು ಸ್ವರಿಸುವ ಮಹಾರಾತ್ರಿ ಎಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ಕಾಮ-ಕೈರ್ಲೇದವ ದಾಟ, ಮದ-ಮತ್ತರವ ತುಳದು
ಮೋಹಲಾಭವ ಮೆಟ್ಟಿ ಅಡಿ ಕಿತ್ತಿ ಇಟ್ಟ,
ಇದೊ ತಗ್ಗು, ಅದೊ ಗುಡ್ಡ, ಅಗೋ ಮಲೆಯ ಬೆಟ್ಟ
ನೆಲ ತಳಗೆ ಇಟ್ಟ.

ರಾಜಕುಮಾರ ನಾದಂತವನು ಅನೆಲಾಲಾನೆ ವೈಭೋಳಿಗಳ ಜೀವನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವಂತವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದರೆ ಬುದ್ಧನು ಕೂಡ ಈ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ತರ ಕೈರ್ಲೇದ ಇವೆಲ್ಲವೂಗಳ ನಡುವೆಯೆ ಇದ್ದವನು ಆದರೆ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನು ಯಾವಾಗಲು ಸರಳವಾದಿ. ವೈಭೋಳಿಗಳ ಜೀವನ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಕಾಮ ಕೈರ್ಲೇದ ಮತ್ತರ ಮೋಹ ಲಾಲನೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಾಮನ್ಯನಂತೆ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಂಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅಸಹಾಯಕರನ್ನು ನಿಂದಕರನ್ನು ತ್ವಿತಿಸಿದವನು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಬುದ್ಧನ ಬದುಕಿನ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಹಾಗಾಗಿ ಹೊಡ್ಡೆ ಅಂಥಕಾರ ಕಂದಾಚರಣೆ ಇವೆಲ್ಲವೂಗಳಿಂದ ಮುಂಗಿದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೇಳಕು ಬೇಕಿದೆ ಬೇಳಕೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟ ಬುದ್ಧಿನ ತಾತ್ತ್ವಿಕತೆ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲರುವ ವಿಷಯಗಳು ದ್ವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೆ ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಂಧನವೂ ಇರಲಾರವೂ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ದುಃಖ ಹಸಿವು ಬಡತನ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸ್ವಂದಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿರ ಬೇಕೆಂಬುದು ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಬೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಯಂತೆ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಡಾ. ಎಚ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ. ಇವರ "ಯಾರಿರಬಹುದು" ಕವಿತೆಯು ಬುದ್ಧಿನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾಗಿ ಜಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಬುದ್ಧ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಮೂರ್ತಿಯೋ ಅಥವಾ ಹೆಸರಲ್ಲ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾನವತೆಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ಜಿತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ

ಮೈಯ ಕೊಳದಲ ನೆಂದ ಹೇಗೆ ವಸ್ತೇದ ತುಂಡು
ಹಣಿಯ ಸುತ್ತಲು ಬಗಿದು ಹಣಿಯ ಬರಹವ ತೋರೆದು
ಅರಂಭ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಂಪಿ ಉಳಿಯನು ಹಿಡಿದು
ಮನಕೆ ಮೋಜಿಯನು ಬಗಿಯುವ ಈತ ಬುದ್ಧಿಸಿರಬಹುದು

ಇಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವನ ಸರಳ ಸಹಜವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧ ನೋಂದವರ ಅಸಹಾಯಕರ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಹೌದು ಅವನನ್ನು ಇಲ್ಲ ಹುಡುಕುವ ರೀತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು ಬುದ್ಧ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಣಗಳಕಾಲ ತಪ್ಸಿಗೆ ಕೂತು ದೇವರನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಹಣಿಬರಹದ ಅರ್ಥಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಾವು ಬಾಳ ಹಿಂದಿಸಿಂದಲೂ ಬುದ್ಧನ ಜಿಳವನ ಜಿಂತನೆಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೀವೆ. ಆದರೂ ಈ ವೈಚಾರಿಕವಾದ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಈ ಸತ್ಯಾಂಶ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಜಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂಗೆ ಸಮರ್ಪಾಲಣೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಕವಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಮತ್ತು ಜಿತ್ತಿಸುವ ಸಾಮ್ಯತೆ ನೆನೆಯುವಂತಿದೆ. ಬುದ್ಧ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಡ್ಡೆ ನೋವು ದುಃಖ ಇವುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದು ತಪ್ಸಿಗಾಗಿ ಕೂತವನು ಅರಿವು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಂಕೇತವಾದ ಬುದ್ಧ ಜ್ಞಾನವ ಪಡೆದು ಸತ್ಯ ಚೈರಾಗ್ಯ ಅಹಿಂಸೆ ಪ್ರೀತಿ ಕರುಣೆಯೆ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದವ ಬುದ್ಧ ಅಂದಾನುಕರಣಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಿಂಸೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಒಂ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಹಾಲಸಿದ ಮನುಷ್ಯ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ತರಗಳ ನಡುವೆ ನಾಗರಿಕನಾಗಿಯು ಅಂಥಕಾರದಲ್ಲಿ ಬದುಕ ದೂಡಿದ್ದಾನೆ ಹಿಂಗಾಗಿಯು ಅವನ ಅರಿವಿನ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಮತ್ತು ವಿಚಾರವಂತನಾಗುವ ಅರಿವೊಂದು ಇಲ್ಲ ಈ ಕಾವ್ಯಗಳು ಬದುಕಿನ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಮಾನವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ.

ಮಹಾಮರುಷನೊಬ್ಬನ ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಅವನ ಬದುಕಿನಷ್ಟೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆತನ ತತ್ತ್ವ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತೇದೆಂದು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಅದನ್ನು ತೆರೆದಿದುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವನ್ನು ಇಲ್ಲ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವುದು ಅರಿಯಬಹುದು ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬದುಕಿನೊಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ದಕ್ಷಿಧೆ. ಇಲ್ಲ ಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ನವರ ಕವಿತೆ ಬುದ್ಧನ ಬಗೆಗಿನ ಕೆಲವು ಮುಕ್ತಕಗಳು. ಬುದ್ಧನ ಬಗೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಜಿತ್ರಣ ಬದುಕನ್ನು ಬುದ್ಧ ಸ್ವಿಕರಿಸಿರುವ ಪರಿ ಮಹಾನ್ ಮರುಷನ ಶ್ರೀಷ್ಟ ನಡೆಯೊಂದನ್ನು ಕವಿತೆ ಅನಾವರಣ ಗೊಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಆ ಕವಿತೆಯ ಜಿಳವಂತಿಕೆಯು ಹೌದು.

ದುಡಿಮೆಯೊಳಗಿನ
ದೇವರನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಬುದ್ಧ
ಶ್ರಮಜಿಂವಿಗಳ ದೇವರಾಗಿದ್ದ
ಆಲನ್ಯಾದೊಳಗಿನ ದೇವವನ್ನು
ಟಡಿಸಿದ ಬುದ್ಧ

ಸೋಮಾರಿಗಳ ಪಾಲನ
ಮಂತ್ರವಾದಿಯಾಗಿಧ್ಯಾ

ಕಾಯಕ ಮಹತ್ವದ ಮುಖ್ಯಾಂದನ್ನು ಇಲ್ಲ ತೆರೆದಿಡಲಾಗಿದೆ ಕಾಯಕವೆ ಕೈಲಾಸ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕನ್ನಡ ವಚನ ಪರಂಪರೆಯ ಆಶಯವೆ ಆಗಿತ್ತು ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಕೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆ ಕಾಯಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಹಿತನುಡಿಗಳವೆ ಮತ್ತು ಶೈಲಣಿತೆಯ ಭಾವವೂ ಅಲ್ಲ ಅಡಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆಲಸ್ಯವೊಂದು ನಶಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಗೊಳಿಬೀಕಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಬುದ್ಧಿನ್ನುವ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸ ಬೀಕಿದೆ ದೇವರ ಕಲ್ಪನೆ ಇಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಸರಿಸಿದ್ದರು ಇಂದು ಅವೆಲ್ಲವು ಬುದ್ಧಿನನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗ ತಲೆಕಿಂತಿಗಾಗಿ ವಾಸ್ತವತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಬೇಕಿದೆ ಜೀವನದ ನಿಜಾಂಶಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನಿಂಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಬೀಳಕಾಗಿ ಬೀಳಕೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬೀಳಕೊಣ್ಣ ಮಹಾಪುರುಷರಿಳ್ಳ ಬುದ್ಧ ಪ್ರಮುಖ ಆತನ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಬುದ್ಧ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರು ಆತನ ಬದುಕಿನ ತತ್ವಗಳು ಸರ್ವಕಾಲಕವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬುದ್ಧನ ಬದುಕಿನ ತತ್ವಗಳು ಆದಶಂವಾದದ್ದು.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ

- ಗ.ಗಂಗಾವತರಣ: ಡ.ರಾ ಬೀಂದ್ರೆ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ ಧಾರವಾಡ ಇಂಡಿಯಾನ್ ಮಂಜು-ಇಗ
- ಉ. ಉರಿವ ಕೆಂಡದ ಸೆರಿಗು: ಡಾ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಯಣ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೧೫ಮಂಜು: ೧೦
- ವಿ. ಕಣ್ಣಪಾಪೆಯ ಬೀಳಕು: ಟಿ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ, ಬೀಳಕು ಪ್ರಕಾಶನ ೨೦೧೫ಮಂಜು: ೨೨

ಪರಾಮುಶಣ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಗ. ಗಂಗಾವತರಣ: ಡ.ರಾ ಬೀಂದ್ರೆ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ ಧಾರವಾಡ ಇಂಡಿಯಾನ್
- ಉ. ಉರಿವ ಕೆಂಡದ ಸೆರಿಗು: ಡಾ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಯಣ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೧೫
- ವಿ. ಕಣ್ಣಪಾಪೆಯ ಬೀಳಕು: ಟಿ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ, ಬೀಳಕು ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೧೫
- ಇ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕೊಳಳ: ಡಾ. ಜಿ. ಸಿ. ನಿಂಗಣ್ಣ, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಲಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಲಬುರಗಿ ೨೦೧೫